

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

FEDERAȚIA SINDICATELOR
LIBERE DIN ÎNVĂȚĂMÂNT

Investește în oameni !

Împreună pentru educație!

Anul 1, SUPPLEMENTUL NUMARUL 1 Aprilie 2011—Mai 2011

Constantin Șerban IOSIFESCU
Președinte ARACIP

CALITATE ȘI AUTOEVALUARE

A devenit evident, până acum, în urma celor peste 5 ani de implementare a sistemului național de management al calității educației, că barierele în calea îmbunătățirii calității educației sunt, mai ales, la nivelul normelor, al valorilor, al reprezentărilor, al credințelor și al modurilor de gândire dominante în fiecare unitate școlară.: implementarea sistemelor de calitate este în primul rând o problemă de mentalitate și apoi una tehnică. Ca urmare, pentru a ne atinge obiectivele, trebuie să dezvoltăm o cultură organizațională care să faciliteze asumarea calității ca o prioritate absolută la nivelul fiecărei unități școlare în parte. Această asumare trebuie să genereze efecte sesizabile, influențând și chiar orientând tot ceea ce se întâmplă în școală: toate **persoanele** care lucrează în școală; toate **activitățile** realizate; toate **documentele** curriculare și manageriale produse; toate **produsele** realizate.

De aceea, evaluarea externă a calității nu este suficientă: pentru a nu genera frică și neîncredere (care, reamintim, generează la rândul lor date false), modalitățile de evaluare a calității trebuie să fie asumate în mod **voluntar** la nivelul unităților școlare. Iar această asumare se realizează cel mai bine sub forma **autoevaluării**.

În fine, durabilitatea sistemelor și procedurilor de asigurare a calității depinde de **capacitatea școlilor de a învăța din propria experiență**, de a se dezvolta, de a aplica instrumentele dezvoltate, dar și de a **inova**. Toate acestea au ca procedură esențială autoevaluarea, mai ales având în vedere că noile practici privind asigurarea calității nu fac, încă, parte din cultura școlară dominantă, dar vor face obiectul unei evaluări externe sistematice conform Legii calității educației).

Chiar dacă suntem conștienți că procesul de autoevaluare nu este încă bine calibrat, exercițiul analizării modului în care școlile au înțeles și realizează concret acest demers este extrem de util, mai ales în perspectiva progresului, a valorii adăugate an de an acestui demers, **valoarea adăugată** fiind, în fond, esența oricărui sistem de calitate.

Analiza Rapoartelor anuale de evaluare internă (RAEI) înaintate la ARACIP de către unitățile de învățământ preuniversitar acreditate, de stat și particulare (1027 școli)

1. INTRODUCERE

În contextul descentralizării, implementarea unui sistem național de management și asigurarea calității este absolut necesară. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu completări și modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare privind asigurarea calității educației reglementează juridic un astfel de cadru.

Anul școlar 2006-2007 a adus unele noutăți pentru unitățile de învățământ. Una dintre acestea este constituirea Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității din școală (CEAC), care ar fi trebuit să încheie primul an de funcționare cu **Raportul anual de evaluare internă**, așa cum este prevăzut în art. 12 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu completări și modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare privind asigurarea calității educației.

De asemenea, în conformitate cu art. 33 (1) și (2) din Legea nr. 87/2006, unitățile de învățământ de stat autorizate să funcționeze

provizoriu „întocmesc rapoarte de evaluare internă a calității educației pe care le transmit anual la ARACIP”, iar „**după obținerea acreditării**, rapoartele anuale de evaluare internă a calității educației se transmit la ARACIP **la cererea Agenției** sau din propria inițiativă a furnizorului de educație, atunci când solicită o nouă evaluare externă”.

În acest context, ARACIP a solicitat fiecărui Inspectorat școlar județean/ al municipiului București, să transmită la ARACIP, în format electronic, rapoarte anuale de evaluare de la câte 25 de unități de învățământ preuniversitar **acreditate**, de stat și particulare, care să acopere toate nivelurile de învățământ, filierele, respectiv domeniile de calificare. Inspectoratele școlare județene au avut libertatea de a selecta aceste unități de învățământ.

Înainte de aceasta, ARACIP a încercat să orienteze unitățile de învățământ preuniversitar în redactarea raportului anual și a elaborat, în mai 2007, „**Ghidul Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității în unitățile de învățământ preuniversitar-parte a II-a**”, publicat pe <http://aracip.edu.ro/Publicații/Minighiduri>, explicând fi-losofia calității și propunând un format realizat în baza reglementărilor legale în vigoare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

FEDERAȚIA SINDICATELOR
LIBERE DIN ÎNVĂȚĂMÂNT

CE AȘTEPTĂRI LEGATE DE ACEST DEMERS DE AUTOEVALUARE (EVALU-ARE INTERNĂ A CALITĂȚII) A AVUT ARACIP?

Autoevaluarea trebuia să se realizeze pe baza standardelor de acreditare și de evaluare periodică, aprobate prin H.G. nr.21/2007, considerate cerințe pentru nivelul de calitate minim obligatoriu.

Îndeplinirea tuturor cerințelor din standardele sus menționate

re-prezintă nivelul „satisfăcător” pentru fiecare din cei 43 de indicatori în parte.

Pentru primul raport anual de evaluare internă a calității, importantă era raportarea la standardele de acreditare, respectiv îndeplinirea tuturor cerințelor acestora.

Nivelul „satisfăcător” ar prezenta, pentru Ministerul Educației Tineretului și Cercetării, garanția funcționării corecte a școlilor, corespunzătoare reglementărilor legale în vigoare, iar aspectele care s-ar situa sub acest nivel ar necesita intervenții remediale urgente.

Având în vedere varietatea și diversitatea situațiilor din sistemul educațional, ARACIP a oferit pentru prima autoevaluare posibilitatea aprecierii și a nivelului de calitate, nu numai a funcționării propriu-zise.

Astfel, aceeași unitate de învățământ, se putea evalua la unii indicatori la nivelul **satisfăcător**, ceea ce ar fi fost un rezultat mulțumitor, la alții la nivelul **bine**, **foarte bine** sau, de ce nu, **excelent**.

Ținând cont de esența filosofiei calității, care presupune îmbunătățire continuă, în mod evident aceste ultime calificative ar fi trebuit să aibă o rată de apariție variabilă și, de regulă, descrescătoare. În acest mod, ARACIP a pilotat standardele de referință (de calitate).

Din păcate, din cauza valorizării negative comune în sistemul educației a calificativelor „satisfăcător” și „bine”, precum și a temerii de efectele/consecințele unei evaluări interne corecte, cu aceste rezultate, în evaluarea internă (autoevaluarea) raportată către ARACIP se înregistrează aproape exclusiv calificativele **foarte bine** și **excelent**.

Informațiile referitoare la modul în care școlile - selectate de Inspectoratele școlare județene/ al municipiului București care s-au autoevaluat și au întocmit primul **Raport anual de evaluare internă** - sunt prezentate sintetic în acest document, pe județe și pe Regiuni de dezvoltare ale României. Concluziile desprinse nu pot fi generalizate la nivelul tuturor școlilor acreditate ce alcătuiesc sistemul național de învățământ, deoarece eșantionul de 25 de școli acreditate din fiecare județ nu este reprezentativ, relativ la numărul total de unități de învățământ acreditate din țară.

Această primă raportare a nivelului de calitate poate fi considerată un exercițiu pentru primul an în care CEAC a avut atribuții clare, definite într-o lege organică.

ARACIP apreciază că Rapoartele de evaluare internă de la cele 1027 de școli din 42 de județe ale României pot oferi o imagine a gradului de obiectivitate/ subiectivitate cu care școlile și-au evaluat activitatea.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

FEDERAȚIA SINDICATELOR
LIBERE DIN ÎNVĂȚĂMÂNT

2. CONCLUZII

În urma analizei a 1027 de Rapoarte anuale de evaluare internă (RAEI) ale unităților de învățământ preuniversitar acreditate, au rezultat concluziile următoare:

Deși se preciza atât numărul de Rapoarte anuale de evaluare internă ce trebuie trimise la ARACIP de către fiecare inspectorat școlar județean, cât și termenul de transmitere și faptul că trebuia ca ele să provină de la unități de învățământ **acreditate, de stat sau particulare**, de toate **nivelurile**, nu toate Inspectoratele școlare județene/al municipiului București au respectat aceste prevederi; astfel, au fost transmise fie mai multe, fie mai puține rapoarte decât numărul solicitat; nu au fost trimise Rapoarte aparținând unităților de învățământ de diferite niveluri și nici nu s-a făcut distincție între unități de învățământ autorizate și acreditate; unele Inspectorate școlare județene/al municipiului București nu au centralizat într-o situație aceste rapoarte, ci le-au trimis la ARACIP așa cum le-au primit de la școli, fără vreo verificare prealabilă;

Unele unități de învățământ (grădinițe, școli cu clasele I-VIII, centre școlare pentru educație incluzivă), deși necuprinse în sistemul VET, au întocmit rapoarte de evaluare internă pe acest model și nu pe modelul recomandat de ARACIP în Anexa 5 a Ghidului CEAC, vol. II, model construit pe structura standardelor naționale de acreditare și evaluare periodică;

Unele județe au trimis Rapoarte anuale de evaluare internă și de la alte tipuri de unități de învățământ, cum ar fi: cluburi sportive, palate ale copiilor, centre școlare pentru educație incluzivă;

Unele unități de învățământ și-au întocmit Raportul anual de evaluare internă după alt format decât cel din VET sau cel național, recomandat de ARACIP, astfel încât a

apărut aprecierea prin punctaj (de la 1 la 23 sau de la 1 la 36) pentru alți indicatori decât cei din standardele naționale de evaluare;

Unele școli, care și-au întocmit Rapoartele pe modelul recomandat de ARACIP, nu au completat toate secțiunile cerute. Cele mai multe spații necompletate s-au înregistrat

la pct. II „Descrierea activităților de îmbunătățire a calității realizate” și, respectiv, pct. IV „Planul de îmbunătățire a calității educației oferite pentru anul școlar următor”, dar au existat și Rapoarte în care nu s-au considerat toți cei 43 de indicatori. R

Referitor la **conținutul** acestor Rapoarte de evaluare internă, s-au desprins următoarele concluzii:

Majoritatea unităților de învățământ au menționat, printre **activitățile propuse și realizate pentru îmbunătățirea calității**, activități curente, cum ar fi: *„formarea profesorilor pe bază de competență”, „cercuri tematice”, „parteneriate”, „lecții deschise”, „participare la concursuri școlare”, „proiectare pentru regulament”, „lucrul în echipă”, „preocuparea cadrelor didactice pentru perfecționare personală și cu elevii”, „propunerea de noi activități”, „curățarea pomilor”, „plantarea de flori”, „organizarea ședințelor cu părinții” sau „participarea la noi programe de perfecționare”, „asistența la ore”, „completarea fișei de asistențe la ore”, „zugrăvirea exteriorului școlii”, „participarea la activități extrașcolare”, „sponsorizarea participării cadrelor didactice la diverse întâlniri, instruirii cu ocazia convocărilor ISJ”, „aplicarea de chestionare” și „notarea ritmică a elevilor”.*

În privința **gradului de îndeplinire al indicatorilor din standardele de referință**, concluziile sunt următoarele:

- indiferent de mediul geografic, urban/ rural și indiferent de nivelul de învățământ, peste 90% din unitățile de învățământ s-au autoevaluat cu „Bine” și „Foarte bine” și chiar „Excelent” la majoritatea indicatorilor, extrem de puține școli acordându-și calificativele de „Nesatisfăcător” sau „Satisfăcător” la unii indicatori;
- pe fiecare tip de unitate de învățământ/ nivel de învățământ și pe fiecare din cele 3 domenii prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu completări și modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare privind asigurarea calității educației pentru evaluarea și asigurarea calității, situația se prezintă astfel:

Analiza RAEI

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

FEDERAȚIA SINDICATELOR
LIBERE DIN ÎNVĂȚĂMÂNT

REDACTIA — FSLI: Bd. Regina Elisabeta nr. 32, București; Tel: 021-315.78.70 int. 4; Fax: 021-312.58.37; E-mail: fslil@upmail.ro; Web site: http://www.formare-fslil.ro

I. Grădinițe — Majoritatea grădinițelor din toate cele 8 Regiuni de dezvoltare (peste 80%) s-au autoevaluat, la toți indicatorii, preponderent cu „Bine” și „Foarte bine”, însă 2 Regiuni (Regiunea Sud- Vest și Regiunea Sud) prezintă majoritatea indicatorilor bifați cu: „Nesatisfăcător”, „Bine” și „Foarte bine”, respectiv cu: „Satisfăcător”, „Bine” și „Foarte bine”.

II. Școli cu clasele I – VIII — Majoritatea școlilor cu clasele I – VIII din toate cele 8 Regiuni de dezvoltare (peste 80%) s-au autoevaluat, la toți indicatorii, preponderent cu „Bine” și „Foarte bine”, existând 2 Regiuni (Regiunea Sud- Vest și Regiunea Vest) în care majoritatea indicatorilor sunt bifați cu: „Bine”, „Foarte bine” și „Excelent” și 2 Regiuni (Regiunea Centru și Regiunea Sud) în care majoritatea indicatorilor sunt bifați cu: „Satisfăcător”, „Bine” și „Foarte bine”.

III. Școli de Arte și Meserii — Majoritatea școlilor de arte și meserii din cele 8 Regiuni de dezvoltare sunt din mediul rural. Cu toate acestea, foarte puțini indicatori au fost bifați cu „Nesatisfăcător” și „Satisfăcător”, existând și 1-2 unități de învățământ, atât din mediul urban, cât și din mediul rural care au bifat câțiva indicatori cu „Excelent”.

IV. Licee/ Colegii — Majoritatea liceelor/ colegiilor din toate cele 8 Regiuni de dezvoltare sunt din mediul urban și s-au autoevaluat, la toți indicatorii, preponderent cu „Bine”, „Foarte bine” și „Excelent”, existând însă 1 Regiune (Regiunea Vest) în care foarte multe unități s-au evaluat la un număr mare de indicatori cu „Satisfăcător”.

V. Grupuri școlare — Majoritatea grupurilor școlare din toate cele 8 Regiuni de dezvoltare s-au autoevaluat, la toți indicatorii, preponderent cu „Bine”, „Foarte bine” și „Excelent”, existând însă 1 Regiune (Regiunea Vest) în care, multe unități, s-au evaluat la un număr mare de indicatori cu „Satisfăcător”.

Doar 2 indicatori au fost bifați cu **Nesatisfăcător** de câte o unitate de învățământ/ fiecare Regiune, atât din mediul urban, cât și din mediul rural, și anume: Aa6 „Asigurarea serviciilor medicale pentru elevi” și Bc30 „Activitatea științifică”. Celelalte tipuri de unități de învățământ (școli postliceale / școli de maiștri, centre școlare pentru educație incluzivă, palate ale copiilor) au fost în număr mic reprezentate (1 - 2 unități) și nu în toate Regiunile. Ele s-au evaluat la peste 90% dintre indicatori cu „Bine” și „Foarte bine”. **Se observă faptul că, la toate nivelurile de învățământ, cei mai mulți indicatori bifați atât cu Nesatisfăcător, cât și cu Excelent aparțin domeniului A. Capacitate instituțională.** Deși procentul unităților de învățământ care au inclus în Raportul lor și pct. **IV „Planul de îmbunătățire a calității educației oferite pentru anul școlar următor” depășește 70% din totalul unităților care au trimis RAEI**, totuși:

a) numai în 50% din RAEI, direcțiile de îmbunătățire menționate în Planul de îmbunătățire sunt în concordanță cu acei indicatori al căror nivel de îndeplinire a fost trecut ca „Nesatisfăcător”,

„Satisfăcător”, „Bine”;

b) în peste 75% din RAEI, Planul de îmbunătățire conține activități concrete de îmbunătățire a calității educației;

c) numai în 50% din RAEI, în Planurile de îmbunătățire sunt previzionate/ prevăzute efectele activităților propuse.

3. RECOMANDĂRI:

Din parcurgerea celor 1027 de Rapoarte anuale de evaluare intenș se desprinde formalismul cu care atât unitățile de învățământ, cât și Inspectoratele școlare județene/al municipiului București au privit activitatea, achitându-se de aceasta ca de o sarcină în plus. Nu se poate încă vorbi de încredere și de cultura calității, cât timp mulți directori manifestă convingerea că un raport nefavorabil ar putea determina sancționarea lor, indiferent de cauzele acestuia. Din păcate, se pierde din vedere faptul că un raport pozitiv, dar fals generează neîncredere din partea părinților și elevilor care cunosc situația reală și pot face comparație între „realitatea scrisă” și „realitatea trăită”. La momentul actual, nu se poate vorbi de o preocupare reală de analiză a situației existente și de propuneri realiste și asumate pentru ameliorarea, îmbunătățirea acesteia.

Suntem conștienți de faptul că o cultură a calității necesită formarea pe domeniul managementului și asigurării calității a directorilor, responsabililor CEAC, precum și a inspectorilor școlari. Raportul anual de evaluare internă ar trebui să vină în sprijinul școlii, dar, din păcate, este perceput ca o formalitate obligatorie. Unitățile de învățământ nu s-au preocupat de realizarea concordanțelor necesare între părțile acestuia (a - II-a cu a - IV-a), de caracterul specific al acestor rapoarte (multe dintre ele se aseamănă până la identitate), de acordarea cu obiectivitate a calificativelor pentru cei 43 de indicatori. CEAC din unitatea de învățământ nu își cunoaște atribuțiile conferite prin lege, fapt dovedit de concentrarea tuturor activităților curente, formulate într-o manieră generală, ca fiindu-i specifice.

În urma analizei, se impun următoarele:

1. Îmbunătățirea relației ARACIP – Inspectorate școlare, prin stabilirea clară a rolurilor și a sarcinilor din domeniul managementului calității;
2. Eliminarea confuziei din sistemul educațional referitoare la principiile calității, formatul raportului, termenul și instituția de raportare, prin colaborarea susținută între MEDCT, ARACIP și CNDÎPT.

Multumim partenerului ARACIP pentru ca ne-a oferit posibilitatea de a publica în acest Supliment al newsletterului un document extrem de util tuturor membrilor CEAC. Documentul poate fi consultat și pe site-ul <http://aracip.edu.ro>, pe care va invităm să îl vizitați!

ÎMPREUNĂ PENTRU EDUCAȚIE! este un buletin informativ gratuit, editat în cadrul proiectului POSDRU/57/1.3/S/33057. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.